

**Verkligheten
bakom
Squid game**

SID 8 - 9

Kulturen

Augustnominerad
av en anledning
Sid 12-13

Nummer 42 22 oktober 2021

pris 15 kr SWISH 1 235 393 053

MONTAGE: FOTO: ANNA TÄRNHUVUD / JONATAN JOHANSSON

Skrota LAS-förslaget:

Gör om. Gör Rätt!

Vänsterpartiets position är tydlig: Man kan inte gå vidare med förslaget utan att beakta kritiken och att frågan behöver utredas mer. Det gör att frågan inte kan avgöras av den här riksdagen.

SID 4

BOSTADSKAMP: Stockholmshyran blir inte av sid 5

#METOO 4 ÅR: Kampen långtifrån över sid 10-11

COP26: Tågstrejk hotar Glasgow-mötet S sid 6

Suharto.

Britterna och massakern i Indonesien

En av tidernas värsta politiska massmord ägde rum i Indonesien 1965–1966, då mellan 500 000 och tre miljoner kommunister och deras anhöriga dödade av reaktionära militärer i samband med att generalen Suharto tog makten.

Nu visar tidigare hemligstämplade dokument från Storbritanniens utrikesministerium att London spelade en avgörande roll i händelserna genom att uppmuntra Suhartos agerande, skriver *The Guardian*.

Syftet ska ha varit att hindra att Indonesien, som blivit självständigt efter andra världskriget, likt många andra

forna kolonier skulle närma sig Sovjetunionen.

Storbritannien ska också ha hjälpt diktatorn Suharto att dölja och tona ner massakern på kommunisterna, vilket är en av förklaringarna till att vi faktiskt inte vet hur många som mördades i Indonesien under de här åren.

Per Leander

Bortom övervakningssamhället

Lmåndags gick Colin Powell bort, 84 år gammal. Powells sista politiska gärning blev som republikansk kritiker av Donald Trump och förmodligen satte det tonen för de många hyllningar han fått i liberal media världen över. Hans ansvar för USA:s invasion av Irak har lägligt nog hamnat i skuggsidan.

Powells första avtryck i nittonhundratalshistorien var som medlöpare vid mörkläggningen av militärens mörkning av krigsbrott i Vietnamkriget, där han bland annat vittnade till de ansvariga befälens försvar vid My Lai-massakern 1968. Han största avtryck kom att bli de båda Gulfrigen. Två krig vars betydelse för vår samtid är svåra att överskatta.

Det första Gulfriget, 1991, är på sätt och vis lika definierande för vår tid som Sovjetunionens fall. Det var där USA:s armé via CNN lanserade fantasin om det moderna "kliniska" kriget. I realtid och dygnet runt kablades bilderna ut över världen. Detta var en ny form av krigföring på distans, med smarta bomber, geografiskt informationssystem, GPS. Gulfriget stod mellan krigförande parter som inte ens befann sig på samma slagfält. Något som fick den franska postmodernitetsteoretikern Jean Baudrillard att yttra det bevingade och provokativa påståendet att Gulfriget aldrig ägde rum. Inte som ett påstående om fake

LEDAREN # 42 2021

- ▶ Gulfriget var det första hypermoderna kriget
- ▶ Teknologin idag i händerna på militär och kapital
- ▶ Ställ teknisk utveckling under samhällets kontroll

news och alternativa fakta utan som en kommentar om krigets hyperreella karaktär. Det var krig som spektakel för MTV-generetionen, iscensatt av en samling män som lärt läxan från Vietnamkriget; det gäller att kontrollera den mediala bilden av kriget om det skall gå att sälja in.

Det första Gulfriget lanserade USA i sin nya roll som världspolis, men blev också en viktig milstolpe i den teknologiska utvecklingen. I princip all den teknologi som vi idag gjort oss beroende av för att navigera och kommunicera är militär teknologi som fått civila användningsområden. Och dess lansering skedde live, med bombningarna av irakiska mål.

Men trots att vi idag är mer övervakade än någonsin tycks osäkerheten bara bre ut sig, på alla nivåer i samhället. Det andra Irakkriget såldes in helt baserat på hotet från de irakiska massförstörelsevapen som inte gick att bevisa. Den likaledes nyss avlidne hökkellegan Donald Rumsfeldt använde begreppet "unknown knowns" för att sätta ord på det faktum att världens

mäktigaste övervakningsapparat gick till krig på hypotetiska data som inte gick att samla in (på vapen som inte fanns). Sedan dess har graden av övervakning och paranoia bara ökat i ungefär likvärdiga doser. Det betyder att ju mer utbredd övervakningen tillåts bli, ju fler aspekter av våra liv som sparas och processas, ju större detaljkontroll, ju mer abstrakt och allestädes närvarande blir "hotet".

Istället är det teknologin i sig som framstår allt mer som ett hot och frågan om datainsamling och digitala styrsystem dyker främst upp i den bredare samhällsdebatten i form av varnande exempel och alarmism. Särskilt när vi har tydliga exempel på hur Facebook i Myanmar spelade en central roll i aggressionerna mot och fördrivningen av minoriteten rohingyer, utan att Facebook lyfte många fingrar. Sociala krediter, övervakning av anställda, kroppshets och mobbning bland unga, alltihop är utveckling som skrämmer oss. Kanske till och med skrämmer oss till apati.

Det får oss att glömma att teknologin i sig är neutral, den

pekar vare sig ut vägen mot det totala kontrollsamhället eller den högteknologiska utopin. Istället bör vi resa frågan om i vems händer teknologin sätts och i vilkas intressen den utvecklas. Allt för få minns idag att ett av de verkliga cybernetiska pionjärprojekten gick under namnet "Cybersyn" och lanserades av Salvador Allendes folkfrontsregering som ett försök att använda stordatorer för att sätta Chiles industriella produktion i folkets tjänst. Cybersyn fick ett abrupt slut med den USA- understödda militärkuppen 1973 och sedan dess har vi fått uppleva teknologin i händerna på militär och kapital.

Idag pågår en kapprustning som nästan inte gör något dagspolitiskt avtryck trots att de digitala styrsystem och datainhämtningsverktyg som ingenjörerna bakom Cybersyn bara fantiserade om har blivit vardag för länge sedan.

Utän att fastna i vare sig teknikoptimism eller överdriven alarmism måste socialister på allvar väcka frågan om makten över teknologin. **PL**

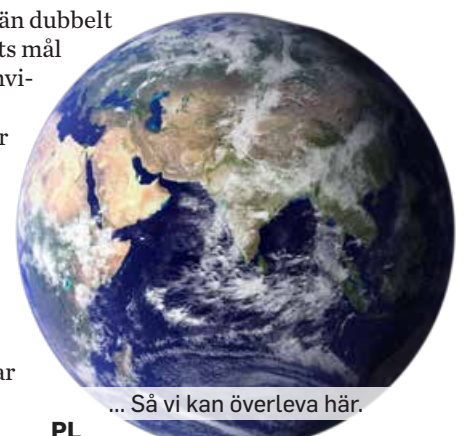
Kol, olja och gas måste stanna under jord

Vi måste sluta med det här ...

Den planerade utvinningen av fossila bränslen är mer än dubbelt så stor än vad som är möjligt om vi ska klara Parisavtalets mål på 1,5 grad, enligt en rapport från FN och Stockholm Environment Institute. Rapporten granskar de planer som finns globalt på att utvinna fossila bränslen och kommer fram till att världens länder planerar att öka produktionen av fossila bränslen de kommande decennierna. Men om fossilförbränningen ska minska måste ju kol, olja och gas stanna under jord.

Hur produktionen av fossila bränslen ska begränsas är enligt Stockholm Environment Institute en av de viktigaste frågorna inför klimatoppmötet i Glasgow, men har hittills inte varit något som funnits med i Parisavtalet.

... Så vi kan överleva här.

PL

Svenska banker och företag inblandade i Israels ockupation

Flera svenska banker och företag bidrar till Israels ockupation av Palestina genom att investera i illegala bosättningar. Det skriver Gunnar Olofsson från Palestinagrupperna i Sverige. Han har läst en ny rapport från 25 organisationer i koalitionen *Don't Buy Into Occupation*.

Don't Buy Into Occupations rapport visar att mellan åren 2018 och 2021 har 672 olika europeiska aktörer haft affärer ihop med 50 företag som är direkt inblandade i den israeliska ockupationen.

Ungefär 114 miljarder dollar har erbjudits som lån, och 141 miljarder dollar investerats i aktier i de olika bolagen. Bland de utpekade företagen finns två svenska – Atlas Copco och Volvo Group. Atlas Copco har bidragit till byggandet av tåglinjen Tel Aviv–Jerusalem, som korsar ockuperad mark, och har försett israeliska armén med utrustning till militärposter på Västbanken.

Volvomaskiner river palestinska bostäder, och används till konstruktion av nya israeliska bosättningar, murbyggen på ockuperad mark, militärposter och separerade apartheid-

vägar. Andra företag som intresserat svenska investerare är Heidelberg cement, som bryter sten på ockuperad mark för byggen i bosättningar och inne i Israel, CNH Industrial som bygger bosättningar och murar och ödelägger olivlundar, israeliska Delek med gasutvinning i omstritt område och försäljning i bosättningar, israeliska Energix med olaglig energiutvinning (solpaneler) på ockuperad mark, tyska MAN med specialfordon för bekämpning av folksamlingar, israeliska Shikun & Binui inblandade i hus-, tunnel- och vägbyggen, israeliska Shufersal som har supermarkets i bosättningar, tyska Siemens med kontrollsystem och 60 tågsätt till järnvägsprojekt och kanadensiska WSP med elektrifiering av samma ockupationsjärnväg.

De israeliska bosättningarna på ockuperad palestinsk mark

är olagliga enligt internationell rätt. Till exempel förbjuder Haagkonventionens regelverk (1907) en ockupationsmakt att beslagta och förstöra egendom på det ockuperade territoriet – något som skett för att bereda plats för bosättningar med enbart judisk-israeliska invånare.

Genèvekonventionen (1949) förbjuder tvångsflyttning av områdets invånare liksom inflyttning av ockupationsmaktens egen befolkning på ockuperad mark (artikel 49). Inte minst är erövring av territorium med våld ett allvarligt brott enligt FN-stadgan.

Enligt ett antal FN-resolutioner är ockupationen av Palestina olaglig och måste avslutas, och Säkerhetsrådets viktiga resolution 2334 (2016) förklarar i klartext att "bosättningarna inte har någon laglig giltighet och utgör

Opinion

ett flagrant brott mot internationell lag", att Israel måste "stoppa all bosättningsaktivitet" och att alla stater i sin verksamhet måste skilja på "staten Israels territorium och territorier ockuperade sedan 1967".

Detta omfattar förstås till exempel all handel med Israel, där EU-domstolen förklarat att produkter från ockuperat område inte får saluföras som tillverkade i Israel – och handelsavtalet mellan Israel och EU förutsätter "respekt för mänskliga rättigheter och demokratiska principer" (artikel 2). Trots Israels uppenbara brott mot regelverken tillåts ändå europeiska banker och företag, inte minst svenska, att utan några konsekvenser fortsätta investera i och göra affärer med den israeliska ockupationsindustrin. Därmed riskerar man att medverka till allvarliga brott.

Enligt internationellt överenskomna regelsystem som UN Guiding Principles (UNGPs) och den ekonomiska gemenskapen

OECD:s Guidelines är företag verksamma i konfliktområden skyldiga att se till att man inte medverkar till brott mot mänskliga rättigheter och internationell humanitär lag. Verksamhet i israeliska bosättningar är utifrån detta ett extremt riskprojekt och det är, som rapporten konstaterar, svårt att tänka sig att det egentligen alls är möjligt att bedriva sådan verksamhet utan att själv bli medskyldig till allvarliga brott mot mänskligheten – och därmed riskera åtal inför den Internationella Brottmålsdomstolen, ICC.

Det borde vara självklart att den svenska regeringen nu förklarar hur man förhåller sig till svensk inblandning i israeliska bosättningar, och vad man avser att göra åt detta. Som medborgare kan vi också kräva av de finansiella institutioner – banker, pensionsfonder med flera – som förvaltar vårt kapital att de upphör med stödet till ockupationen om de vill behålla oss som kunder.

Gunnar Olofsson

Palestinagrupperna i Sverige

Klimatförändringar leder till vattenbrist – Syrien och Irak hör till de värst drabbade

Det är bara några veckor kvar till FN:s klimatkonferens i Glasgow. Där ska världens ledare besluta om vilka åtaganden som ska vidtas för att hantera klimatförändringarna och dess effekter. En kris som redan är här och som många människor måste hantera varje dag. Två tydliga exempel är Syrien och Irak där vuxna och barn kämpar med den akuta vattenbristen, som är en direkt effekt av klimatkrisen. Det skriver Helena Thybell, generalsekreterare för svenska Rädda Barnen

Nordöstra Syrien och Irak är två områden där klimatförändringarnas effekter är kännbara. Svår torka har den sista tiden lett till väldigt låga vattennivåer i Eufratfloden, en flod som människor i både Syrien och Irak är beroende av. Vattenbristen har lett till att familjer inte kunnat odla sin jordbruksmark som de brukar, vilket lett till uteblivna inkomster och fördjupad fattigdom. Barn och föräldrar har lämnats utan mat och vatten, vilket i sin tur leder till hunger,

undernäring och sjukdomar.

Vattenstationen Alouk i nordöstra Syrien är en viktig vattenkälla för miljontals människor. Tyvärr drabbas stationen regelbundet av kortare och längre avstängningar just p g a torkan. När den väl är öppen har den ofta väldigt låg kapacitet.

Avbrotten i Alouk har skapat vattenbrist för tusentals människor som lever i flyktingläger i nordöstra Syrien. Lägren utmanas också av förorenat vatten som orsakar vattenburna sjuk-

domar. Sedan april 2021 har det funnits över 56 000 fall av akut diarré i Nordöstra Syrien, främst drabbas barn.

I Irakiska Baquba, en stad vid Diyala-floden som torkat ut rejält under det senaste året. Mer än fem vattenstationer har slutat att fungera, vilket gör att tusentals människor inte har tillgång till vatten.

Jordbruket är en stor inkomstkälla för många irakier, och nästan en fjärdedel av befolkningen tvingar nu sina barn att börja

Opinion

jobba, i ren desperation för att få pengar till mat. Många som Rädda Barnen pratat med säger också att om vattenkrisen fortsätter, måste de flytta och hitta någonstans att bo där det finns bättre tillgång till rent vatten.

Mellanöstern och Nordafrika är de områden i världen med högst vattenbrist. Enligt UNICEF lever nästan nio av tio barn i dessa områden med stor vattenbrist.

Områden med stor vattenbrist behöver snabbt mer finansiering för att hantera denna kris, och tillfredsställa de behov som finns kring rent vatten, näring och sanitet. Världens ledare behöver

Helena Thybell.

också tillsammans göra långsiktiga satsningar för att motverka vattenbristen och klimatförändringarnas framfart. Läget är akut, för många barn är klimatkrisen redan här och redan en stor del av deras liv.

Helena Thybell

generalsekreterare för svenska Rädda Barnen

Fattiga får inte den hjälp de har rätt till

Mer än var tionde fattig person i Sverige som idag söker hjälp i form av mat eller kläder från välgörenhetsinstanser, har egentligen rätt till stöd från välfärdssamhället. Men av olika anledningar söker de inte hjälp hos myndigheterna eftersom de inte vet att det finns stöd att få, tycker att ansökningsprocessen är för komplicerad eller känner socialt stigma kring att få bidrag. Det visar Stadsmissionens årliga rapport om fattigdom, denna gång med fokus på "de ohjälpliga".

– Årets fattigdomsrapport visar på ett omfattande systemfel, konstaterar Lotta Säfström, talesperson i fattigdomsfrågor på Sveriges stadsmissioner.

Sveriges stadsmissioner föreslår bland annat att regeringen kartlägger gruppen samt tar fram en fattigdomsstrategi med fokus på förebyggande åtgärder. Ansvariga myndigheter bör också samordna sina insatser så att enskilda människor inte "faller emellan" de olika välfärdssystemen.

Försvarmakten frias från PFAS-utsläpp

Försvarmakten behöver inte stå för notan gällande PFAS-föreningarna i grundvattnet i Uppsala, anser Mark- och miljödomstolen. Därmed avslås Uppsala Vattens skadeståndsbegäran på drygt 215 miljoner. Det var 2012 som det kommunala bolaget Uppsala Vatten upptäckte att grundvattnet i Stadsträdgårdens vattentäkt var förorenat av PFAS-kemikalier. Bolaget valde då att stämma Försvarmakten som fram till 1992 hade övat på Årna flygfält med brandsläckningsskum som tidvis innehållit PFAS. Den högfluorerade kemikalierna hade även uppmätts i mark och grundvattnet kring flygfältet, och åtgärder har därför behövt vidtas för att rena grundvattnet innan det gått ut som dricksvatten till Uppsalaborna.

Men på måndagen avlog Mark- och miljödomstolen skadeståndsbegäran. Rätten anser att det inte går att bevisa att merparten av föroreningarna kommer från Försvarmakten. I stället ska vattenbolaget nu ersätta staten genom Försvarmakten för dess rättegångskostnader, en summa på drygt 8,3 miljoner kronor. Domstolens ledamöter var dock inte eniga i bedömningen.

Röda oppositionen vill satsa på sjukvård i Stockholm

När oppositionen i Stockholm på måndagen presenterade sina budgetar som alternativ till det borgerligt blågröna styret, står det klart att både Socialdemokraterna och Vänsterpartiet vill satsa mer på sjukvård och kollektivtrafik. Socialdemokraterna vill bland annat ge akutsjukhusen 440 miljoner ytterligare, vilket motsvarar ett ökat anslag på 3,5 procent. Man vill också se större satsningar på vårdcentraler. Pengarna för att stärka regionens sjukhus och vårdcentraler ska enligt Socialdemokraternas budget komma från minskade administrativa kostnader för konsulter och hyrpersonal, samt minskad privat vård. Socialdemokraterna motsätter sig även majoritetens förslag om att höja patientavgifterna i primär- och specialistvården.

Vänsterpartiet ökar i sin budget anslaget till vårdcentralerna och satsar särskilt på vårdinrättningar i områden med hög ohälsa. Man vill även sänka priset på SL-kortet och göra kollektivtrafiken gratis för pensionärer i lågtrafik. Vänstern kräver också att mängden konst ska öka och mängden reklam minska i kollektivtrafiken, samt att de nya tunnelbanelinjerna ska vara reklamfria. Vårdcentralernas utökade resurser och prissänkningarna i kollektivtrafiken ska i Vänsterpartiets budget finansieras av omfördelningar inom sjukvården och en skatteökning på 60 öre under 2022–2024.

V vill vänta med LAS-frågan till efter valet

- ▶ Nooshi Dadgostar säger att uppgörelsen inte länge gäller
- ▶ Efter att januariavtalet har fallit bör LAS-frågan tas om
- ▶ "Det gör att frågan inte kan avgöras av den här riksdagen"

Vänsterpartiet kräver att hela LAS-processen skjuts upp till efter valet. Det säger Nooshi Dadgostar i en intervju med LO-tidningen Arbetet. I början av nästa år väntas regeringens proposition om en ny arbetsrätt på arbetsmarknaden. Förslagen bygger på den partsuppgörelse som PTK och Svenskt näringsliv kom överens om i december förra året. Uppgörelsens splittade LO, när Metall och Kommunal strax därefter anslöt sig till uppgörelsen.

Vänsterpartiet varnade när man beslöt att godkänna januariöverenskommelsen och släppa fram regeringen Löfven 2019 att om arbetsrätten försämrades, så skulle partiet fälla regeringen. Men till följd av att vissa delar av fackföreningsrörelsen kom överens om förändringar rann det hotet ut i sanden.

– Det blev väldigt komplicerat på grund av det, eftersom det inte fanns ett samlat LO. Och det är ju inte enbart en stor del av LO-förbunden som är kritiska, utan även förbund från de andra centralorganisationerna, Arbetsdomstolen och förbunden i offentlig sektor, säger Nooshi Dadgostar.

Men efter midsommarkrisen, då Vänsterpartiet fällde regeringen på frågan om marknadshyror – som man också tidigare hade lovat – upphörde januariöverenskommelsen att gälla, menar nu Nooshi Dadgostar. Därför bör även uppgörelsen om LAS göras om och beslut tas först efter nästa val.

– På grund av det, remisskritiken och ett Januariavtal som fallit, måste lagstiftningsprocessen läggas på is så att vi ska kunna reda ut det här. Ska förändringar ske måste det bli en mer harmonisk process där fler kan vara med och en ny regering måste ha mer utvecklade svar på remisskritiken, säger hon och fortsätter:

– Vår position är tydlig: Man kan inte gå vidare med förslaget utan att beakta kritiken och att frågan behöver utredas mer. Det gör att frågan inte kan avgöras av den här riksdagen.

Regeringen har hållit fast vid överenskommelsen, som innebär att om parterna kom överens om ändrade regler, så skulle regeringen lägga lagförslag i linje med den överenskommelsen. De förslagen väntas hamna på riks-

dagens bord efter årsskiftet, och de nya reglerna ska träda i kraft i juni 2022.

Men i november ska riksdagen besluta om en ny budget, och det är oklart om regeringen får stöd för sitt förslag, och även välja en ny statsminister efter Stefan Löfven. Om Vänsterpartiet ska utnyttja den situationen för att tvinga fram att de nya LAS-reglerna skjuts upp, vill Nooshi Dadgostar i dagsläget inte svara på.

– Den frågan är för tidigt väckt. Bara kommande månaden har vi en budget som regeringen varit förbjuden att säkra i riksdagen på grund av Centerns förhandlingsförbud, ny statsminister och en regering som ska söka riksdagens stöd. I de processerna kommer många frågor att diskuteras, säger hon.

Per Leander

LAS-ÖVERENSKOMMELSEN

■ Enligt överenskommelsen kommer arbetsgivarna få ökade möjligheter att göra undantag från turordningsreglerna och lägre kostnader vid uppsägning. Reglerna för uppsägning av personliga skäl ändras och arbetsgivaren behöver inte längre betala lön vid tvister. Reglerna för visstid och så kallad hylling skärps och omställnings- och kompetensstöd införs för uppsagda.

Naturskyddsföreningen: "Sluta subventionera miljöskadlig verksamhet"

Miljardsatsningar för att rädda klimatet motverkas av att klimatskadlig verksamhet samtidigt subventioneras med dubbelt så stora summor. Det visar en granskning som Naturskyddsföreningens gjort. Om inte radikala åtgärder sätts in är Sveriges utsläppsutrymme slut redan om fyra år.

I årets budget satsas 15 miljarder på klimatfrämjande åtgärder, men den genomgång som Naturskyddsföreningen gjort visar att dessa klimatsatsningar äts upp av de klimatskadliga subventionerna som motsvarar en förlorad skatteintäkt för staten på 30 miljarder kronor. Det handlar om undantag från energiskatt och koldioxidskatt för fossila bränslen i bland annat

sjöfart och jordbruk. Utöver undantagen från miljöskatter på 30 miljarder kronor subventioneras utsläpp även på annat sätt, exempelvis genom reseavdraget som bidrar till ökade utsläpp från vägtrafiken.

– Vi befinner oss mitt i en klimatkris. Den svenska klimatpolitiken är trots stora satsningar inte i närheten av vad som krävs för att klara målet i Parisavtalet och hålla temperaturökningen under 1,5 grad. Att avveckla de klimatskadliga subventionerna är ett avgörande steg på vägen, säger Naturskyddsföreningens ordförande Johanna Sandahl.

Johanna Sandahl.

Lars Henriksson

Sluta subventionera jordbrukets klimatutsläpp menar Naturskyddsföreningen.

Demonstrationen mot marknadshyra 18 september kanske – eller kanske inte påverkade förhandlingarna.

Stockholmshyran blir inte av

Fem år efter att konceptet Stockholmshyra började ta form satte sig slutligen Hyresgästföreningen och de tre allmännyttiga bostadsbolagen i Stockholms kommun – Familjebostäder, Stockholmshem och Svenska Bostäder – i förhandlingar förra veckan för att utforma det nya systemet för hyressättning. I en överenskommelse dem emellan står det att lägenheternas hyror antingen ska höjas gradvis under ett antal år eller frysas, baserat på poängsatta faktorer som läge, service och kvalitet.

En knapp vecka senare kollapsade förhandlingarna, och parterna enades om att lägga ner projektet.

Simon Safari är ordförande för Hyresgästföreningen region Stockholm och deltog i förhandlingarna.

– Bolagen ville se betydligt fler

höjningar än vad vi ansåg vara rimligt. Exakt hur fördelningen skulle kunna se ut är svårt att säga, så långt kom vi inte i arbetet, men vi var i alla fall långt ifrån varandra i synen på antalet frysningar och höjningar, säger han till Internationalen.

– Bruksvärdessystemet behöver moderniseras och förhandlingsmodellen mellan parterna behöver utvecklas för att möta framtida utmaningar, vilket vi är fortsatt överens om. Därför kommer arbetet att fortsätta i andra former, säger Anette Sand, vd på Stockholmshem, i ett gemensamt uttalande från bostadsbolagens vd:ar.

Stockholmshyra har kritiserats hårt av bostadsaktivister som menar att det snarare vore rimligt att sänka vissa hyror, vilket alltså inte varit aktuellt. Förra

veckan lämnade kampanjen Nej till marknadshyra in 7 000 underskrifter från protesterande till Simon Safari. Han säger dock att detta inte har påverkat beslutet att lägga ner projektet.

– Detta är ett partsgemensamt beslut som baseras på utmaningar i själva arbetet med en systematik i hyressättningen och att vi var för långt ifrån varandra i förhandlingarna.

Arne Johansson från Nej till marknadshyra är nöjd.

– Hade bostadslobbyn lyckats få in Stockholmshyra hade det varit en kraftigt slag mot alla lågavlönade hyresgäster inte minst i Stockholms förorter och speciellt på Järva eftersom Järva-avtalet med måttliga hyreshöjningar efter renovering då hade satts ur spel, säger han i ett pressmeddelande.

Rasmus Klockljung

Hyresgästföreningens Simon Safari fick ta emot 7000 underskrifter.

Stockholm väljer bort antivåldsmetod

Respektlöst att välja att avvakta menar Anna Rantala Bonnier (F!).

I Malmö har polisens metod Sluta skjut fått det grova våldet att minska under de senaste fyra åren. Den hämtades ursprungligen från USA och har anpassats till lokala förhållanden. Tidigare i år beslutade Göteborgs stad att införa Sluta skjut, efter ett förslag från Feministiskt initiativ, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

I Stockholm väljer kommunfullmäktige i måndags däremot att avslå en motion från Feministiskt initiativs Anna Rantala Bonnier och Sissela Nordling Blanco om att införa metoden i kommunen.

– Det är svårt att förstå att man väljer att inte införa något som uppenbart har fungerat i andra städer, trots att Stockholm har den mest oroande utvecklingen i Sverige. Fi i Stockholm lyfte detta första gången i valrörelsen 2018,

när Malmö nyligen hade infört Sluta skjut på prov. Därefter har vi även tagit upp det i budgetdebatt men också i en motion som vi skrev 2019. Eftersom det varit motionsstopp under pandemin har den behandlats först nu, säger Anna Rantala Bonnier till Internationalen.

– Det väcker frågor hos anhöriga om varför den här modellen inte provas i de områden som är värst drabbade. Stockholms stad måste visa en tydlig viljeriktning att man vill prova det här, även gentemot polisen.

Tidigare har Stockholms regionpolischef Mats Löfving sagt att metoden är ”en av nycklarna till att lyckas”. Nu har polisen istället beslutat att testa metoden i Järfälla och Hudinge, men inte i någon annan

kommun i länet under utvärderingsperioden.

Anna Rantala Bonnier igen:

– Det behövs förebyggande arbete också, men Sluta skjut syftar till att stävja den akuta utvecklingen där människor dör. Det är respektlöst mot familjer som oroar sig för att ens barn ska dö att välja att avvakta medan man provar metoden i andra delar av länet, när Stockholms stad har den mest akuta problematiken.

– Trefas är en modell som till viss del liknar Sluta Skjut men som inte har samma inbyggda involvering av civilsamhället. Det är märkligt att föredra det, eftersom Järva har ett så aktivt och engagerat civilsamhälle att det borde vara självklart att det borde inkluderas även strukturellt i arbetet.

Rasmus Klockljung

Butyrka-fängelset i Moskva.

Upplopp efter tortyr och övergrepp i ryska fångelser

Runt 200 fångar deltog i ett upplopp i ett fängelse i den ryska staden Vladikavkaz i helgen. Enligt den medborgarrättsliga organisationen Gulagu.net, som har ett nätverk av källor inom det omfattande ryska fängelseväsendet, började det hela med att fångarna skadade sig själva för att uppmärksamma övergrepp i fängelset. "För att få stopp på övergreppen skar fångarna upp sina egna vener", skriver organisationen i meddelandetjänsten Telegram.

Oroligheterna utspelar sig bara ett par veckor efter att över 1 000 filmer som visar övergrepp och tortyr läckt ut från den ryska fängelsemyndigheten. En av filmerna visar en man vid en sjukhussäng som skriker medan fängelsevakter våldtar honom med en pinne vid ett fängelsesjukhus i Saratov i sydvästra Ryssland. Den federala utredningsmyndigheten, som utreder alla allvarliga brott i Ryssland, har sagt att den granskar uppgifterna. Fem personer har sedan dess avskedats. En av dem var chefen för fängelsets sjukhus. Även den regionale fängelsechefen fick gå "på grund av allvarliga misstag", enligt Rysslands federala fängelsemyndighet.

Prostitution på väg att förbjudas i Spanien

Den spanske premiärministern Pedro Sánchez från socialistpartiet PSOE har nu lagt fram ett lagförslag om att förbjuda prostitution, något som PSOE hade som ett av sina vallöften när man vann valet 2019. Partiets valmanifest beskrev prostitution som "en av de grymmaste sidorna av feminisering av fattigdom och en av de värsta formerna av våld mot kvinnor". Prostitutionen är oreglerad i Spanien, och en person som frivilligt erbjuder sexuella tjänster mot betalning straffas inte så länge det inte sker på allmänna platser. Det som dock har vållat stora bekymmer under de senaste åren är den tilltagande risken för kvinnor att utsättas för människohandel – "trafficking" – och att den vägen tvingas in i sexbranschen. År 2017 identifierade spansk polis 13 000 kvinnor i olika anti-trafficking-räder. I det sammanhanget framkom det att minst 80 procent av dessa kvinnor hade exploaterats mot sin vilja, via en tredje part.

Prostitution avkriminaliserades i Spanien år 1995 och sexindustrin har utvecklats kraftigt sedan dess. Uppskattningsvis 300 000 kvinnor arbetar som prostituerade. År 2011 visade en FN-rapport att Spanien är det tredje största centret för prostitution i världen, efter Thailand och Puerto Rico.

Ingen ska vara hemlös i Helsingfors

Helsingfors stad har satt som mål att ingen ska vara hemlös där år 2025, rapporterar Sveriges Radio. Finland är ett av få länder i Europa där hemlösheten inte har ökat de senaste åren. Tack vare bland annat en nationell boendestrategi har man istället lyckats halvera hemlösheten de senaste 20 åren. Strategin går bland annat ut på att ge hemlösa en möjlighet till subventionerat boende utan några större krav på motprestation. Idag finns det drygt 4 300 personer utan ett permanent boende i Finland, vilket är rätt få sett med europeiska mått.

Skotsk tågstrejk hotar klimatmötet

- ▶ Järnvägsstrejk sammanfaller med Cop26 i Glasgow
- ▶ Svenske aktivisten Jacob Oscarsons resa försvåras
- ▶ "Att flyga tycker jag inte funkar av trovärdighetsskäl"

Den 31 oktober inleds klimat-toppmötet Cop26 i Glasgow, Skottland, och utöver de många världsledare som förväntas delta, planerar aktivister från hela världen att resa dit för att sätta extra press på politikerna genom manifestationer i staden. Men nu har järnvägsarbetare vid ScotRail utlyst en två veckor lång strejk som ser ut att sammanfalla med toppmötet och därmed försvårar för demonstranter att resa till Glasgow. En av dem är svensken Jacob Oscarson.

– Allt var bokad, men en strejk är varslad för alla Skottlands järnvägar, så det kan bli lite pyssligt att ta sig från London till Glasgow, säger han till Internationalen.

Men alternativet att flyga finns i alla fall inte på kartan för honom:

– Att flyga till ett klimatmöte tycker jag inte funkar av trovärdighetsskäl. Sen kan man tycka att det är en sorts strejkbryteri att ens försöka ta sig dit när järnvägsarbetarna strejkar, men jag tänker att om jag ändå är i London så måste jag försöka att ta mig med buss eller (nästan) vilket som helst annat färdmedel för att åtminstone vara med på den stora demonstrationen den 6 november. Strejkbryteri tycker jag måste vara lite på undantag om det gäller för att ta sig till en förmodligen avgörande och stor engångsdemonstration.

Konflikten vid ScotRail handlar om att järnvägsarbetarna kräver högre löner, och strejken utlystes efter att facket RMT Union

sagt nej till medlarnas bud på 2,5 procents löneökning. "Det är dags för alla parter att börja ta sina järnvägsarbetare på allvar, gå tillbaka till förhandlingsbordet och ge dem som arbetar vid frontlinjen för vår gröna transportservice den rättvisa, respekt och belöning de förtjänar", säger fackets ordförande Mick Lynch i ett uttalande till tidningen *The Scotsman*: "Både ScotRail och Caledonian Sleeper [natttåget mellan London och Glasgow] har haft mer än nog med tid för att komma fram till en rättvis lönesättning för Skottlands järnvägsarbetare inför Cop26."

Politiskt läggs nu skulden på det styrande partiet Scottish National Party SNP, och oppositionen från så väl höger som vänster menar att situationen är pinsam. "Det är pinsamt för Skottland att SNP inte ens kan få tågen att gå när vi har världens ögon på oss. Den här konferensen skulle handla om att förebygga en miljökatastrof, och då låter SNP tågen stanna. Järnvägsarbetarna var vid frontlinjen under hela pandemin och sättet som de har behandlats på som tack för det är skamligt. SNP måste ingripa och se till att de får ett schysst löneerbjudande innan deras förakt för arbetarna tvingar hela Cop26 på knäna", säger Neil Bibby, skotska Labours talesperson i transportfrågor.

Tillbaka till Jacob Oscarson. Hur tror han att det kommer att gå?

– Det har redan varit en massa

Jacob Oscarson.

RMT:

■ Fackförbundet RMT står för National Union of Rail, Maritime and Transport Workers och är ett brittiskt transportarbetarförbund med 80 000 medlemmar.

bud hit och dit, en tidvis rätt förvirrad förhandlingsituation med bollar hängande i luften, säger Jacob Oscarson och fortsätter:

– Jag kan tänka mig anledningar för makten både att låta strejken bli av, men också att ge ett så fett bud så att den blåses av, eftersom tågstrejken framför allt hindrar aktivister att komma till stan och då kommer den stora marschen se mindre ut i global media. Eller så vill de verkligen inte vill att strejken blir av för att konferensen har så hög global prestige att det blir för pinsamt om all klimatvänlig transport står stilla i Skottland medan den pågår.

Per Leander

Terrorismbekämpning försvårar humanitärt arbete i konfliktområden

En ny rapport från Läkare Utan Gränser målar upp en mycket kritisk bild av den globala terrorismbekämpningens konsekvenser för humanitära insatser. Att ge opartisk sjukvård på platser där stater försöker använda sig av – eller till och med motarbetar – humanitärt arbete är både svårt och riskfyllt, visar intervjuer med organisationens medarbetare i Afghanistan, Irak och Nigeria.

Läkare Utan Gränsers rapport *Adding salt to the wound* släpps exakt 20 år efter att USA inledde sitt "krig mot terrorn". Syftet med denna studie är framför allt att lyfta fram verkligheten för den personal som jobbar på plats i de berörda länderna, ett perspektiv som annars sällan finns med i den politiska debatten kring terrorismbekämpning.

– Läkare Utan Gränser personal vittnar om hur de trasseras, skräms, misshandlas och anklagas för att stötta terrorister, när de i själva verket ger opartisk sjukvård, säger Luz Saavedra,

Rapportförfattaren Luz Saavedra.

vedra, forskare vid Läkare Utan Gränser analysavdelning och rapportens huvudförfattare.

Till grund för rapporten ligger djupintervjuer med 26 lokalt anställda i Afghanistan, Irak och Nigeria. Samtliga arbetade på platser som var direkt berörda av antiterrorinsatser och deras vittnesmål ger en tydlig bild av de risker som terrorismbekämpningen innebär för medicinsk personal. Nästan två tredjedelar av de intervjuade hade själva upplevt eller bevittnat våld och hot. De hade även anklagats för att stötta grupper som betecknats som terrorister, när de i själva verket gav människor vård utifrån deras medicinska behov. Intervjuerna beskrev bland annat hur väpnade styrkor med våld hade försökt att hindra Läkare Utan Gränser från att ta hand om patienter, både vid entrén till sjukvårdsinrättningar, inne på sjukhus och i ambulanser.

När civila och stridande klum-

pas samman och betraktas som fiende av väpnade styrkor, kan det leda till att många blir utan sjukvård. Det skydd som civila åtnjuter i enlighet med internationell humanitär rätt kan åsidosättas av militära styrkor med argument som att de är "terrorister" eller att de "stöttar terrorister". En av de som intervjuats i rapporten säger till exempel: "Vi såg hur de bombade staden som var full av civila, familjer i sina hem".

Läkare Utan Gränsers medarbetare som intervjuades betonade vikten av att kunna utföra arbetet på ett opartiskt sätt, det vill säga att ge vård enbart utifrån medicinska behov. De förklarade också att principen om opartiskhet i praktiken ofta ifrågasätts och undermineras, på ett sätt som kunde leda till direkt farliga situationer.

– Det är en skandal att det finns statliga aktörer som förväntar sig att sjukvårdspersonal

ska avstå från att ge vård till patienter för att därigenom uppfylla en politisk eller militär agenda, säger Luz Saavedra.

De intervjuade i rapporten påpekade även att oppositionsgrupper ofta är misstänksamma mot Läkare Utan Gränser och andra humanitära aktörer om de upplever att organisationerna är för nära sammankopplade med stater som bedriver antiterrorinsatser. Detta leder till att Läkare Utan Gränser ofta

får svårt att arbeta i konfliktområden som kontrolleras av oppositionsgrupper.

Intervjuerna visar hur det redan svåra arbetet i konfliktområden blir ännu mer riskfyllt till följd av antiterrorismlagarna – ett perspektiv som nästan alltid saknas i den politiska debatten.

"Kriget mot terror" har urholkat det folkrättsliga skyddet för sjukvårdsinsatser i väpnade konflikter.

Carmen Sandiego

Flera döda och stora utmaningar för Shanxi-provinsen i Kina

Översvämningarna i provinsen Shanxi i norra Kina har skördat åtminstone 15 liv och tre personer är försvunna, enligt Al Jazeera. Nästan två miljoner människor uppskattas ha drabbats av de kraftiga översvämningarna. Omkring 20 000 hus har kollapsat och tvingat familjer att evakuera och lämna sina hem.

Orsaken till översvämningarna är de kraftiga monsunregnen. För tre månader sedan dog över 300 personer efter kraftig nederbörd i provinsen Henan. Det var då den värsta översvämningen på länge, men omfattningen den här gången kan nu vara värre i Shanxi även om antalet människor som dött är mindre denna gång. På endast fem dagar förra veckan fick Shanxi mer än tre gånger den genomsnittliga månatliga nederbörden för oktober, rapporterar Al Jazeera.

Enligt Global Times var den genomsnittliga nederbörden i Shanxis provinshuvudstad Taiyuan 185,6 mm. Den genomsnittliga månatliga nederbörden för Taiyuan i oktober 1981 till 2010 låg på ungefär 25 mm.

Sedan katastrofen drabbade Shanxi har räddningsteam från hela provinsen omedelbart påbörjat sitt arbete, trots att

det har varit svårt på grund av den extrema nederbörden samt åskan och blixtnedslagen.

Enligt Global Times skrek räddningsteamerna i uppblåsbara båtar med megafoner till människorna:

-- Håll barnen ovanför huvudet, äldre och kvinnor prioriteras. Få inte panik, alla kommer att räddas.

Yuan Shan, kapten för Blue Sky Rescue, en ideell civil räddningsorganisation i Kina, sa till Global Times på söndagen att evakueringen i princip är över men att det kommer att ta lång tid att återhämta sig från den här katastrofen.

Provinsen är känd för sin kolbrytning och den uppskattade förlusten till följd av översvämningarna ligger just nu på 770 miljoner dollar. Enligt BBC tvingades regeringen stoppa

Blue Sky Rescue Team hjälper invånarna i Lingshi-länet i norra Kinas Shanxi-provins den 10 oktober.

verksamheten i gruvor och kemiska fabriker till följd av regnet.

Dessutom har Kina redan energibrist, vilket har orsakat strömavbrott i hela landet. Det här har lett till en stor oro över hur energiförsörjningen

i landet kommer se ut i vinter. Regeringen har nu begränsat elanvändningen i hamnar och fabriker.

Utöver bristen på energi och förlusterna i kolgruvorna samt fabrikerna har Shanxi många gamla historiska byggnader och

monument vars bevarande kommer att bli en stor utmaning för provinsen.

Emma Engqvist

Tidigare publicerad på www.blankspot.se
Publiceras i enlighet med CC-BY-NC-ND 2.5 SE

Den verkliga bilarbetarstrejken bakom SQUID GAME

Den populära serien *Squid Game* – som utspelar sig i det moderna Sydkorea – är på väg att bli den mest sedda serien i Netflix' historia. Bara en månad efter premiären förväntas den snart ha nått 100 miljoner tittare internationellt. Serien beskriver ett våldsamt överlevnadsspel där desperata och utfattiga tävlande tävlar till döds för att vinna en enorm sparsgris fylld med 4,6 miljarder won (drygt 350 miljoner kronor). De flesta tittare förstår snabbt seriens oro över ojämlikheten mellan rika och fattiga, men många har nog missat hur *Squid Game* kommenterar Koreas fackföreningshistoria och arbetarsolidaritetsens roll för att upprätthålla de förtrycktas mänsklighet. **Spoilerwarning:** artikeln innehåller viktiga avslöjanden om den populära serien, inklusive de sista episoderna.

Squid Games kritik av Koreas ökande sociala och ekonomiska ojämlikhet framförs kraftfullt i det andra avsnittet (med den rättframma titeln "Helvetet"), som visar de utfattiga huvudpersonernas bedrövliga dagliga liv. Alla som går med i de dödliga Squid Games är fattiga och utstötta, inklusive huvudpersonen, den avskedade bilarbetaren Seong Gi-hun (spelad av Lee Jung-jae), tillsammans med en misslyckade börshandlare, en nordkoreansk avhoppare, en smågangster, en ensam äldre man, och en invandrad pakistansk fabriksarbetare.

Trots att Koreas ekonomi har blivit den tionde rikaste ekonomin i världen representerar dessa kämpande koreaner den växande samhällsekonomiska klyftan i ett samhälle där de personliga skulderna i år har ökat till häpnadsväckande 104 procent av bruttonationalprodukten, 35 procent högre än 2007.

Den andra sidan av myntet är de superrikas dekadens och korrupktion, som presenteras kraftfullt i seriens sista episoder, där överdådigt klädda megarika spelare slår vad om de fattigas kamp på liv och död samtidigt som de litar sig med fötterna upplagda på nakna tjänare.

En av de mer subtila nickarna till Koreas arbetarrörelse kommer i avsnitt fem ("En rättvis värld") i en kryptisk scen där den ledande huvudpersonen bevitnar hur hans medtävlade vänder sig mot varandra i en våldsam huggsexxa. Denna traumatiska händelse får honom att hamna i trans där han minns liknande scener av dödligt våld under sitt liv som bilarbetare.

En tillfällig tittare är troligen omedveten om att dessa visioner beskriver en verklig händelse i den koreanska historien – strejken på SsangYong Motors 2009. Denna kamp slutade med ett våldsamt nederlag då hundratals rasande poliser stormade in i fabriken och brutalt slog ner de strejkande arbetarna.

Som strejkande på SsangYong såg Seong sina arbetskamrater misshandlas till döds av polisen. Dessa händelser fick honom till sist att förlora sitt jobb och sina framtidsutsikter och sluta som skild utan vårdnad om sin dotter.

Den verkliga 77 dagar långa strejken på SsangYong orsakades av att företaget oväntat avskedade 43 procent av hela arbetsstyrkan (2 246 arbetare) för att underlätta en profitmotiverad överföring av sina tillgångar till internationella investerare. Företaget köptes av ett kine-

siskt företag, Shanghai Motors, och köptes därefter på nytt av ett indiskt företag, Mahindra & Mahindra.

Efter att strejken hade slagits ner våldsamt svartlistades de strejkande från anställning i andra koreanska företag. Dessutom använde SsangYong och den lokala polisen civila domstolar för att stämna dem för att ha skadat företaget. Fackföreningsmedlemmar beordrades att betala enorma "ekonomiska skadestånd" på omkring 75 miljoner kronor – en summa som arbetarna inte hade och aldrig skulle uppleva under sina liv. Vidare skulle de uppskjutna räntorna öka skadestånden med 620 000 won per dag och snart vara 1,5 gånger mer än skulden.

För att få in dessa astronomiska böter, beslagtogs domstolarna ibland arbetarnas löner och tillgångar (till och med deras hem). De överlämnades till SsangYong Motor Company eller till polisen under Koreas hårda antifackliga lagar om kompensation för "ekonomiska skador".

Som ett resultat av det antifackliga förtrycket dog 13 av SsangYongs arbetare och familjer av självmord mellan 2009 och 2011. En arbetares självmordsbrev löd: "Min lön minskade drastiskt och det är smärtsamt att behöva ge mina barn nuddar eftersom jag inte har råd att köpa ris."

En annan arbetare sa till sin hustru: "Jag ger dig skulder ända till slutet. Jag ber om ursäkt." Mellan 2009 och 2018 begick ytterligare 30 SsangYong-arbetare självmord av liknande skäl.

Men serien presenterar också möjligheter till försoning med hjälp av solidaritet bland de fattiga. Många av de tävlande i serien *Squid Game* är bara ute efter att rädda sig själva (som den giriga gangstern och den omoraliska börshandlaren). Andra tar till böner som inte kan rädda dem. Men till sist är det bara de huvudpersoner som visar solidaritet med andra lidande och offerar sig själva för att rädda andra som går igenom det skrämmande spelet med värdighet, en till och med överlever.

Under hela *Squid Game* visar fackföreningsmannen Gi-hun medkänsla med de andra deltagarna och offerar sina egna framtidsutsikter att överleva för att stå sida vid sida med medtävlare, som en sjuk gammal man och en dödligt sårad ung kvinna. Hans starka moraliska medkänsla drivs av det som det sista avsnittet beskriver som hans "tillit till humanism", en känsla av solidaritet som är själva grunden till vad det betyder att tro på fackföreningen och vad den kan uppnå.

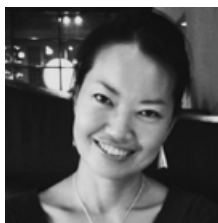

FOTO: MOH JUHAN / NETFLIX

Squid Games hjälte, den avskedade fackföreningsaktivisten, representerar humanismens och solidaritetens seger mot till och med kapitalismens dåliga odds. Individuer kanske är splittrade, sköra och desperata efter att själva överleva, men ändå är människor förenade av ett större moraliskt ansvar att ta hand om varandra. Denna arbetarrörelsens stimulerande princip framställs konstnärligt i *Squid Games* levande fantasivärld. I slutet är den kämpande Gi-hun nedbruten men står fortfarande upprätt – en anständig fackföreningsman.

Minsun Ji

Tidigare publicerad i LaborNotes
Översättning: Göran Källqvist

Minsun Ji är grundare av utbildningsföretaget Labor Coop Connections. Hon var tidigare facklig organisatör och grundare av arbetarcentret El

Centro Humanitario i Denver, och chef för forskarutbildningsprogrammet Center for New Directions in Politics and Public Policy vid University of Colorado, i USA.

FOTO: KIM JAE-HWA

Strejkande arbetare på Ssangyong Motor Co. i Pyeongtaek, Sydkorea 2009.

Fyra år efter #METOO – mycket återstår att göra

Från vänster: Gita Rajan, Debbie Nûjen, Jenny Westerstrand och moderatören Linnéa Bruno.

Det har gått fyra år sedan startskottet för #metoo som sedan ledde till en rörelse i protest mot sexuella övergrepp världen över. Vad har hänt sedan dess? Och vad återstår att göra? Den 16 oktober hölls den andra svenska metoo-konferensen på Moderna museet i Stockholm, och Internationalen var på plats.

Twitter 15 oktober 2017. "If you've been sexually harassed or assaulted write 'me too' as a reply to this tweet." Alyssa Milanos tweet blir viral, och inom några dygn exploderade hashtaggen #metoo på sociala medier, och strax också bortom dem.

Några timmar efter Milanos tweet skrevs den första svenska #metoo-tweeten av Bibbi Good i Arvidsjaur, och den följdes av otaliga fler. Det dröjde inte länge innan organiseringen tog fart, huvudsakligen genom Facebook-grupper. Det ena vittnesmålet efter det andra om trakasserier och övergrepp lades fram, och snart togs initiativ till ett stort antal upprop, såväl inom arbetslivet i de mest skilda yrken som i andra situationer.

Vad har hänt sedan dess? Och vad – eller vilka – har inte förändrats? Vad återstår att göra? För att komma fram till några svar på detta hölls den 16 oktober i år den andra svenska metoo-konferensen på Moderna museet i Stockholm.

Dagen var indelad i fem panelsamtal om vitt skilda områden, där de flesta deltagarna varit med och startat en del av uppropen. De flesta passen inleddes med att de tre konferencierna Sara

Zommorodi, Banesa Martinez och Anna Velandar Gisslén, som alla representerar upprop inom film- och musikbranscherna, läste upp tre vittnesmål från några av uppropen. De handlade om allt från oönskade kommentarer till våldtäkter, och var ett starkt och drabbande sätt att skildra omfattningen.

Först ut på förmiddagen var Anne Sörman, ordförande för föreningen Samordningen Metoouppropen som arrangerade konferensen, med ett kort anförande, stående framför en stor duk där alla de 77 svenska uppropen stod uppräknade.

– När metoo bröt igenom förändrades världen, men också vi förändrades.

Därpå följde ett föredrag av våldsforskaren Ninni Carlsson från Göteborgs universitet som gav en historisk tillbakablick på feministisk organisering och aktivism, från att New York Radical Women 1967 slog fast att "det personliga är politiskt" och deras metod "conscious-raising", och fram till 2017. Carlsson redogjorde för hur debatten om sexuell våld i Sverige tog fart på 1970-talet och hur de första kvinnojourerna bildades några år senare, och berättade om vittnesmål där informanter i hennes egen forskning berättat om vad de utsatts för under 70- och 80-talen.

De flesta metoo-uppropen organiserades utifrån yrkeskategorier. I ett av panelsamtalen deltog Maria Karlsson från butiksanställdas upprop #obekvämarbetstid och Cajsa Jersler Fransson från sjöfartens #lättaankar tillsammans med representanter för fack, bransch och arbetsmiljöforskning. På frågan om huruvida sexuella trakasserier fortfarande är vanligt inom sjöfarten svarade Jersler Fransson med ett rakt "ja, det är det" och nämnde att det fortfarande finns nakenbilder uppsatta.

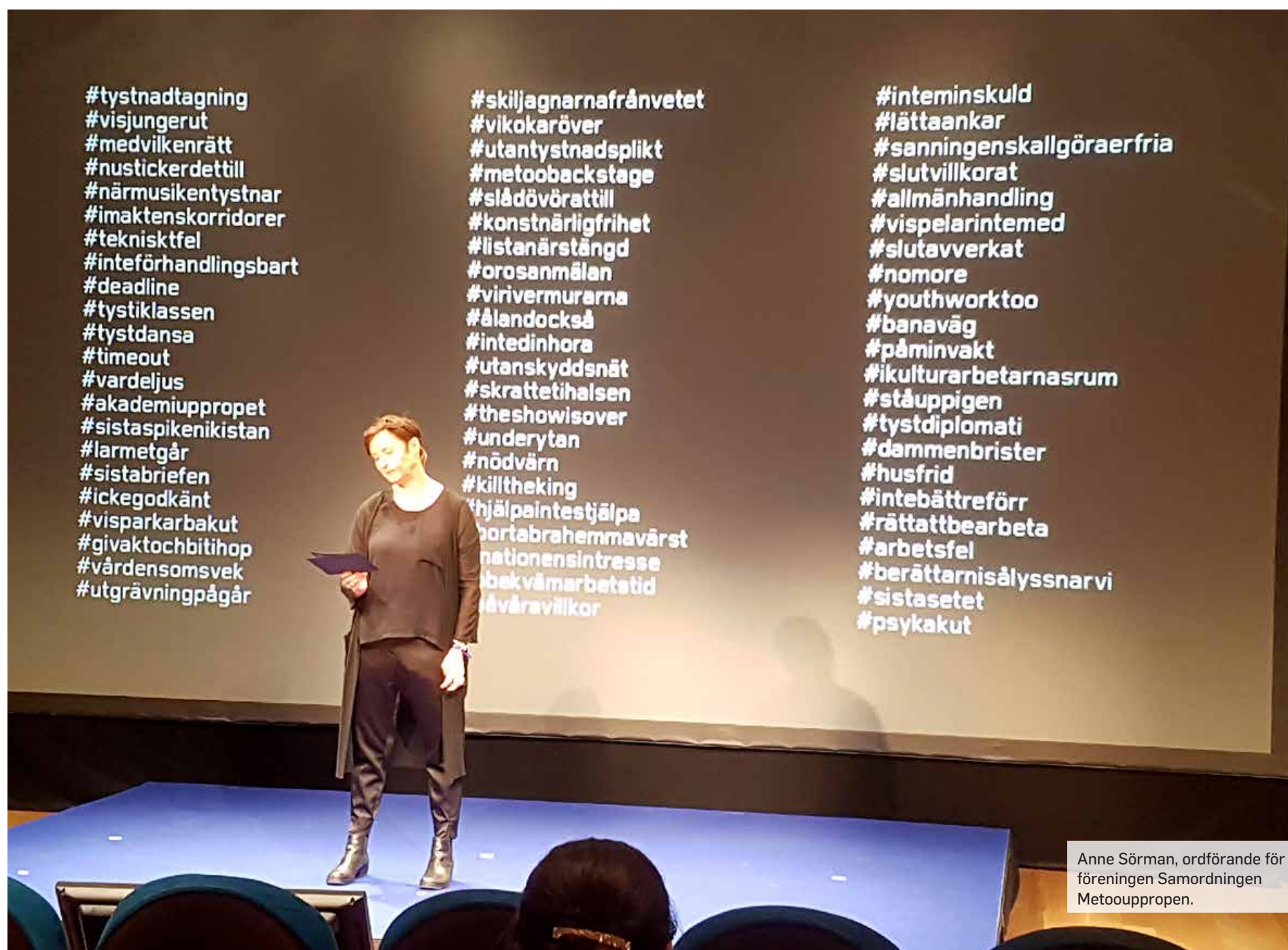
– Det som har hänt sedan metoo är att rederierna känner sig pressade, eftersom de vet att vi ser, så om någon anmäler tar man det på mycket större allvar. Facken är mycket bättre utbildade, vilket gör att de måste ta det på allvar, och kvinnorna vågar anmäla och säga ifrån på ett annat sätt. Men de som trakasserar har det inte hänt något alls med, de är fortfarande där och håller fortfarande på.

Både hon och Erik Froste, chef för Färje-rederiet, nämnde att ett problem som är speciellt för sjöfarten är att personalen vistas tillsammans med sina kollegor under långa perioder och träffar dem dagligen, istället för att kunna gå hem efter arbetsdagen. Det gör att det dels är svårt att kunna undvika den som trakasserar en, men också att de utsatta

ofta inte förrän de kommit iland, alltså ibland flera veckor senare, inser vad det är som faktiskt har hänt. Kunskapsbristen, inte minst bland rederiernas mellanchefer, är stor och det är viktigt att dessa utbildas bättre på området, menade Froste och Jersler Fransson.

De nämnde även att just den närmaste chefen också är den största gruppen förövare inom deras bransch. Inom handeln är det en helt annan grupp. Maria Karlsson har varit med och skrivit en rapport som visar att det där är kunder som är de vanligaste förövarna, men även kollegor och chefer och också väktare och andra personer begär brott mot butiksanställda. Inom den branschen är de otrygga anställningarna en faktor som gör att många inte vågar säga ifrån eller anmäla av rädsla för att förlora jobbet, vilket är något som fackförbundet Handels jobbar för att få bort, berättade dess representant Linda Palmetzhofer. En framgång för facket är den lag som efter norsk modell infördes i Sverige tidigare i år och som gör det möjligt för företag att portförbjuda kunder som begått exempelvis trakasserier mot personalen.

Hela dagen handlade om tunga och jobbiga ämnen, men ett av panelsamtalen gjorde ändå åhörarna uppenbart mer tagna. Inom kyrkorna har många människor vittnat om vad de varit med om, och prästen Anne Sörman som startade #vardeljus, uppropet inom Svenska kyrkan, berättade att de fått in nära 400 vittnesmål från drabbade. Bland offren är anställda men också ideellt engagerade personer, och – vilket föranledde publikens reaktion – även ungdomar som exempelvis deltagit på ett läger. Av de

Anne Sörman, ordförande för föreningen Samordningen Metoouppropen.

400 berättelserna handlade cirka 30 om sexuellt våld, de grovsta om upprepade våldtäkter, och majoriteten av offren för detta våld var minderåriga.

Det var återkommande bland vittnesmålen, både inom Svenska kyrkan och i frikyrkornas upprop #sanningenskallgöraerfria, att de utsatta uppmanats att inte anmäla eller berätta om övergrepp, och paneldeltagarna var ense om att tystnadskulturen måste brytas. Andreas Holmberg, biskop i Stockholms stift, menade att "förlåtelsekulturen som råder i kyrkan kan vara destruktiv" och fortsatte:

– Det måste bli obekvämt och jobbigt med tystnadskultur för att vi ska uppnå någon förändring.

Anne Sörman sade att "det är ett övergrepp i sig när offer uppmanas att förlåta förövaren", och påpekade att det finns starka kopplingar mellan psykisk ohälsa och att ha utsatts för sexuella övergrepp eller trakasserier.

Ett annat problem är bibelns roll, menade bibelforskaren och feministteologen Hanna Stenström.

– Bibeltolkningar har varit en del av patriarkatet och har legitimerat kränkningar. Kvinnors kroppar är heliga rum, kränk oss inte, ta vår integritet på allvar.

Tystnadskulturen hänger också ihop med att man vill lösa problem internt inom samfundet istället för att ta hjälp av polisen eller andra samhällsinstanser, menade flera paneldeltagare.

– Vi inom kyrkan måste komma ner på jorden, sade psykoterapeuten Helena Enoksson och lockade fram ett för dagen sällsynt skratt från publiken, och avslutade meningen med att det är viktigt att kontakta polisen när brott misstänks ha begåtts och inte tro att det hanteras bäst internt.

Hillevi Ganetz, professor i genusvetenskap.

Juridik, vård och kvinnojourer var temat för ett annat panelsamtal. Advokaten Debbie Nujen från jouren Terrafem lyfte att kvinnor som är av utländsk härkomst och har kommit till Sverige som partner till en svensk är extra utsatta. De måste stanna i relationen i minst två år för att kunna få permanent uppehållstillstånd, vilket gör att många stannar trots att de utsätts för våld.

– Det är en skam för en rättsstat att legitimera våldet, sade Debbie Nujen.

– De här kvinnorna har lämnat allt, sålt allt och tagit med sig sina barn för att satsa på kärleken. De har inget att återvända till.

Hon jobbar även med arbetsrätt, och arbetskraftsinvandrare är en annan utsatt

grupp. De saknar nätverk i Sverige och kapital och känner sällan till sina rättigheter, vilket gör att de är i händerna på arbetsgivaren. Om ett fall trots allt leder till en polisutredning utvisas offret när den är avslutad, sade Nujen.

Läkaren Gita Rajan är en av grundarna till organisationen Wonsa som arbetar med offer för sexuellt våld, och betonade vikten av att hjälpa offren så tidigt som möjligt. 90 procent av Wonsas patienter 2017 hade posttraumatiskt stressyndrom när de anlände, oavsett om de innan dess sökt sig till annan vård eller inte. I år är den siffran 93 procent.

– Det är omöjligt att prata om jämställd vård om inte offer för sexuellt våld får vård snabbt. Det är oerhört ineffektivt om de istället behöver vård livet ut, för det går att läka dem nu.

– Det behövs ett nationellt centrum för forskning och metodutveckling inom vården istället för att det ligger på regionerna. Det går att vara med om de mest fruktansvärda saker och läka, men det krävs empati och utrymme, sade Rajan.

"#metoo och framtiden" var rubriken för ytterligare ett samtal. Vad behöver förändras? En sådan sak är språket, hur vi talar om våld och trakasserier, var panelen enig om.

– Vi måste tala om "mäns våld mot kvinnor" och inte benämna det som "kvinnovald" eller "lägenhetsbråk", sade Bernardita Nuñez, även hon från Terrafem, och journalisten Johanna Lindqvist fyllde i:

– Det är viktigt att medier beskriver det som "man våldtog kvinna", inte "kvinna våldtagen".

På den första svenska metoo-konferensen på våren 2018, några månader efter att upproppen startades, deltog den dåvarande jämställdhetsministern, påpekade våldsforskaren Ninni Carlsson.

– Vi har en feministisk regering. Varför deltar ingen representant för den här i dag, trots att den blivit inbjuden?

Dagens alla panelsamtal var så välfyllda att det inte fanns utrymme för några publikfrågor alls. Det blev dock ändå uppenbart att åhörarna hade mycket att säga. I panelsamtalet mellan forskarna Lisa Salmonsson, Hillevi Ganetz och Karin Hansson hade de skrivit upp tio ord och begrepp i en bild på duken bakom sig, däribland "forskningens roll", "feministisk infrastruktur" och "makt", som utgjorde grunden för deras samtal. De tre var med och startade #akademiuppropet, och har därefter studerat upproppen och hur metoo har behandlats i media.

– Media pratar mycket om att metoo har inneburit uthängningar, men de är bara en handfull. Det är ett märkligt stort fokus på män som offer, sade Karin Hansson, och Hillevi Ganetz fortsatte:

– Inte en enda man namngavs i de 77 upproppen.

Mot slutet av samtalet kunde publiken via en hemsida fylla i vilka ord de tyckte var viktiga, varpå dessa i realtid dök upp på duken. Inom ett par minuter hade de tio orden utökats med ytterligare omkring 60.

Mycket återstår att säga och att göra. Med Andreas Holmbergs ord:

– Vi är verkligen inte färdiga eller framme.

Text och foto:

Rasmus Klockjung

Kulturen

FOTO: EMMAS OFIA OLSSON

Mats Jonsson tecknar samernas historia

DEF Mc Tim – greven av hiphop, kungen av rim.

SVT:s nya dokumentärserie *Den svenska hiphopens pionjärer* skildrar berättelsen som den svenska hiphoppens historia, från subkultur på 1980-talet till mainstream-musik under 2000-talet. I serien, som består av fyra delar, intervjuas några av de stora och tongivande namn som lagt grunden för en av Sveriges i dag största musikgenrer. Där bland Timbuktu, Petter, DJ Sleepy, Feven, ADL, Looptroop, Gordon Cyrus och DJ Rock Ski.

– Vi vill visa hiphoppens funktion som en ventil i ett utanförskap, och att den blivit en klubb som växt och i dag är helt enorm, säger Magnus Broni, musikjournalist på SVT och en av seriens skapare, till DN. Serien släpptes i SVT Play den 20 oktober.

För första gången någonsin är en serieroman Augustnominerad i den skönlitterära kategorin. Få serieromaner har fått så mycket uppmärksamhet i pressen som Mats Jonssons *När vi var samer*. Fast märkligt nog har väldigt lite av det som skrivits handlat om innehållet i boken. Det är synd, tycker Jan Czajkowski som läst boken och tycker att den är ett storverk.

I stället för att skriva om boken har man i pressen tagit fast på en intervju med Mats Jonsson i Dagens Nyheter den 27 augusti om boken, där han motiverar varför han nyligen flyttat med familjen till de trakter där han växte upp i Ådalen. Där säger han bland annat: ”Men jag kunde helt enkelt inte göra en serie till om att jag irriterade mig på reklamare i rutiga skjortor som sågar ved i Midsommarkransen. Jag började bli folkilsk – det var inte sunt.”

Det här plockades upp av flera skribenter i DN som med detta som utgångspunkt ondgjort sig över skitviktiga stockholmare. Så när det kommer till kritan hamnar samerna som så många gånger tidigare i marginalen. Det är tydligen så mycket mer intressant när stockholmjournalisterna vädrar sitt självförakt i pressen – fast det känns nog som att man hört allt många gånger förut. Det är bara att hoppas att pseudodebatten ändå lockar flera

att ta del av Mats Jonssons nya bok.

Jonsson är den svenska serieskapare som alltid mest konsekvent har jobbat med ett självbiografiskt perspektiv. Ända sedan han debuterade i Galago har han i serieform berättat om sitt eget liv. Han har skoningslöst beskrivit både sina egna och andras tillkortakommanden och pinsamheter. Men med tiden har han blivit alltmer politisk. I boken *Nya Norrland* (2017) behandlar han utplundringen av Norrland med utgångspunkt i sin uppväxtbygd Bollstabruk. I den nya boken *När vi var samer* berättar han om hur han så sent som för ett par år sedan insåg att han egentligen knappt visste någonting om samerna eller om sin egen släkts ursprung – trots att hans farfar ursprungligen var renskötande same.

Och Mats Jonsson bestämde sig för att ta reda på mer, med målsättningen att skriva en ny seriebok. Resultatet är en vacker

inbunden lunta. På 340 sidor gör han en grundlig genomgång av både sin släkts och samernas historia, från istiden (!) fram till idag.

En gång i tiden var samerna i Sverige ganska oberoende. De betalade skatt till svenska kronan, men var också en viktig handelspartner inte bara för svenskarna utan även för andra folk. Framför allt var det pälsar som efterfrågades.

Från svenska staten strävade man hela tiden efter kontroll över samebefolkningen. I slutet av 1600-talet försökte svenska missionärer tränga undan de sista delarna av den gamla samiska religionen. Trolltrumorna förbjöds och förstördes. En del som vägrade ge upp sin religion avrättades.

Men ännu in på 1700-talet var samernas ställning relativt stark. 1751 fastslogs samernas rättigheter i den så kallade Lappkodicillen som skulle gälla ”i evärdig tid” och som fortfarande är giltig,

även om den undan för undan urholkats genom politiska beslut och genom att man helt enkelt tillåtit tjänstemän på olika nivåer att ignorera den.

Undan för undan skedde en inflyttning av nybyggare till samernas marker, till de så kallade lapps katteländen på någon kvadratkilometer som ursprungligen varit avsedda för en enda samefamilj. Med tiden lät myndigheterna nybyggarnas behov väga allt tyngre när de kom i konflikt med samernas renskötsel.

Från slutet av 1800-talet ökade pressen på samerna successivt. Nu började också alltmer rasistiska idéer predikas av olika makthavare. Forskare presenterade nya rön som sades visa att samerna invandrat till Sverige först på 1500-talet. Professorer och förstasigppåare förklarade att samerna skulle gå under om de blev för civiliserade – de måste till varje pris hindras att vidareutbilda sig eller bosätta sig i timrade hus. I de nomadskolor som inrättades för samiska barn försökte myndigheterna medvetet hålla så låg standard som möjligt för att barnen inte skulle klemas bort.

Parallellt ökade ansträngningarna i motsatt riktning, att assimilera samerna och ta ifrån dem deras språk. I skolorna var det samiska språket strängt förbjudet.

1921 grundades Rasbiologiska

institutet i Uppsala. Nu inleddes de ökända skallmätningarna som slutgiltigt skulle bevisa att samerna var en underlägsen ras.

1928 kom Renbeteslagen som upphävde samernas äganderätt till sin mark. Endast renskötare tilläts nu vara medlemmar i lappbyn, med rätt till jakt och fiske. Resultatet blev en splittring av samerna, som fortfarande består, och där allt fler tvingades att lämna sitt gamla liv.

Jonssons egen släkt har varit skogssamer. I praktiskt taget all litteratur och populär historik är det enbart fjällsamernas lev-

nadssätt som beskrivits. Skogssamerna har en egen kultur, men har i ännu högre grad befunnit sig i strykclass. Av överheten ansågs de länge som speciellt "degenererade", och man förespråkade att de borde utplånas som grupp.

Först under 1900-talet börjar så samerna organisera sig och ta strid för sina rättigheter och mot överhetens godtycke. Sameföreningar bildades runt om i landet och en nationell tidning, Samefolket, grundades 1919. 1993 öppnades Sametinget – med Jonssons ord, "en ovanlig konstruktion – samtidigt en statlig myndighet som ska bevaka frågor om samisk kultur och språk, och ett parlament dit samer väljer representanter vart fjärde år".

Samtidigt som den samiska kulturen på senare tid har fått en allt större tyngd och genomslag, med exempelvis ny litteratur och musik, och samtidigt som samerna vunnit viktiga framgångar juridiskt de senaste åren, så ökar hetsen mot samerna i sociala medier och även lokalt i norra Sverige.

Det finns gott om exempel i boken på konflikter med majoritetssamhället och inom den samiska befolkningen. Ett personligt avsnitt, en sorglig detalj som dröjer kvar efter läsningen, är när Mats Jonssons farmor ligger på BB och just har fött hans pappa. I samma sal ligger en kvinna av samisk familj som även hon just har fött en son. Kyrkoherden och den ansvarige läkaren kommer in på salen för att se till att spädbarnen blir döpta. Den samiska kvinnan säger att sonen ska heta Nila. Doktorn säger: "Nila? Vad är det för namn? Ni menar förstas Nils." Här hjälper inga protester. Över huvudet på modern bestämmer doktorn och prästen att genast döpa barnet till Nils.

Jag tycker om Mats Jonssons teckningsstil. I *När vi var samer* har jag dock vissa problem att hänga med och skilja på de många släktingarna som figurerar när berättelsen hoppar fram och tillbaka i tiden. Är det Mats på bilden, eller är det hans pappa eller kanske rentav farfar som ung? Oftast framgår det av namnen, sammanhanget eller angivna årtal, men ibland blir jag lätt förvirrad.

Men jag tycker inte desto mindre att Jonsson har åstadkommit ett storverk. Om man vill ha en lättillgänglig och ändå informativ presentation av samernas historia så är boken en mycket bra startpunkt. De dramatiserade historiska avsnitten är ofta spännande, och både de gamla släktingarnas berättelser och Mats Jonssons egna minnen och vända inför sitt självpatagna uppdrag är av stort intresse.

Så jag hoppas verkligen att *När vi var samer* får en ännu större spridning än Mats Jonssons tidigare böcker. Inte minst i skolorna borde boken ha en viktig plats att fylla. Inte bara i Lappmarken, utan i hela Sverige.

Jan Czajkowski

Författaren Lina Arvidsson.

Dikter från butikskassan

Lina Arvidsson varvar sitt författarskap med att sitta i kassan på Ica. Hon har tidigare givit ut ungdomsromanen *Det borde finnas regler* (2012) och skräcknovellsamlingen *Aldrig ensam* (2020). *Vänligen bygg inga berg* är hennes poesidebut.

Det är ganska tunnått med skildringar från butikens vardag. Det jag på rak arm kan erinra mig är Emil Boss två diktsamlingar *Vad avlägsna vi ser ut man kan knappt tro att det är vi* (2010) och *Acceleration* (2017). Båda skildrar Systembolagets värld och *Acceleration* formgavs som en kvittorulle med text. Reportageboken *Lösa förbindelser – om kampen för fasta förhållanden i handeln* (2017) sponsrades av Handels. Det är en antologi där arbetare i butik och på lager vittnar om otrygga anställningar och tuffa arbetsmiljöer.

Den genomsnittliga månadslönen för en snabbköpskassör var förra året 25 000 kronor, en bra bit under det svenska genomsnittet på 36 100 kronor. Två av tre arbetare inom detaljhandeln jobbar deltid. Det är också ett osäkert arbete där nästan en av tre har en tillfällig anställning. Den fackliga organisationsgraden i detta kvinnodominerade yrke är runt 50 procent. Tunga och enformiga rörelser ger en hel del kroppsliga besvär.

Lina Arvidsson varvar sitt författarskap med att sitta i kassan på Ica. Hon har tidigare givit ut ungdomsromanen *Det borde finnas regler* (2012) och skräcknovellsamlingen *Aldrig ensam* (2020). *Vänligen bygg inga berg* är hennes första diktsamling. Rent stilistiskt hackar Lina Arvidssons språkrytm ibland. Men hon har förmågan att nå fram med sitt budskap, och med tanke på att detta är hennes poesidebut är det inte alls undermåligt.

Bilden jag får av hur huvudpersonen kan hårda ut, trots det ofta tålmodsprövande slitgöret, är att hennes skrivande fungerar som en ventil:

*Jag skriver dikter på små lappar kvitton
att stoppa i bröstfickan en hemlig plats
dit där kunderna
det monotona
inte kan röra mig*

Tydligt tonar arbetets alla baksidor fram, som att hela tiden tvingas att visa upp en leendets fasad inför den sällan sinande strömmen av kunder – de flesta utan några som helst åthävor, medan andra däremot kan bita sig fast i en anklagande

gnällighet, och så de män som "som säger är du en liten fitta". Berättelsen inramas dessutom av att kroppen obevekligen tar stryk:

*Ont i nacken eller ont i knäna
det är inget att göra åt
vi har redan
de bästa av stolar
hög sänk ditt
ansvar om du...*

*och jag tränar
som om det fanns för att det ska finnas
en annan kropp tillgänglig
när denna ger upp*

Det slår mig att Lina Arvidsson ger en bilden av en gemenskap mellan de anställda, men det finns inte ett spår av att försöka förbättra sina villkor genom kollektiv kamp. Jag tror att det tyvärr delvis avspeglar den rådande situationen på svensk arbetsmarknad – med en passiv eller, i värsta fall, helt frånvarande fackförening. Samma fenomen är tydligt också i Sara Beischers uppmärksammade roman *Jag skulle egentligen inte jobba här* (2015), där huvudpersonen arbetar som vårdbiträde inom äldreomsorgen. Visst finns det en arbetsgemenskap, men det kämpande kamratskapet lyser med sin frånvaro.

Bok

Vänligen bygg inga berg – Beträktelser från kassan
Lina Arvidsson
Konsai förlag, 2021

Efter avslutad läsning reflekterar jag över att själva yrket snabbköpskassör inom något decennium kanske bara är ett minne blott, nu när självscanningen är på väg att slå igenom på bred front. Och självklart är det något positivt med att monotona och kroppsligt nedbrytande

arbeten försvinner, men frågan är på vems villkor förändringen äger rum och hur som helst är det ingen enkel omställning för den som efter kanske 20 år i kassan kastas ut. Som slutord vill jag därför förmedla en tänkvärd passage från boken:

*blir till självscanning är ni
helt utbytbara?
Ja*

men säg det inte högt

Anders Karlsson

Bok

När vi var samer
av **Mats Jonsson**
Galago 2021

Boksläpp av ”Den onödiga flyktingkrisen” på fem orter

Civilsamhällets utbok om ”den onödiga flyktingkrisen” är här. Boken är gjord för att ingen ska kunna säga ”vi visste inte”. Alla berörda, riksdagsledamöter, ministrar, myndighetspersoner med flera, får nu möjligheten att sätta sig in i hur verkligheten ser ut.

Omslaget är frapperande. En röd ram runt ett par händer. Titlar man noga ser man de små figurerna med ryggsäckar som tar sig från den röda handen till den gröna, hängande i en tunn tråd. Den röda handen har konturer av moskéer, den är befolkad av beväpnade krigare och angripen av raketer. I mitten sitter ett ensamt barn. I den gröna handen ser man Eiffeltornet, granar, älskande par och barn med ballonger.

– Det är en ensamkommande ungdom som gjort bilden, Taj Khanzada, berättar Ingrid Eckerman, en av redaktörerna för boken och grundare av nätverket Stoppa utvisningarna till Afghanistan! Vi som har hört de ensamkommande barnens och ungdomarnas berättelser förstår precis vad bilden uttrycker. Flykten från den våldsamma tillvaron i hemlandet var farlig. Vi vet inte hur många som dog på vägen. I Europa hägrade ett nytt liv med fred, kärlek, natur.

Även baksidan är slående. Här är det en tombola med Migra-

tionsverkets logga, omgiven av svarta väntande skuggor. Det är de etablerade illustratören Mattias Elftorp, som under många år arbetat för flyktingar, som bidragit med bilden.

– Rättsosäkerheten i asylprocessen är så stor så att det närmast kan liknas vid ett lotteri, säger Karin Fridell Anter, också redaktör för boken. Om du får avslag eller bifall beror på vilket datum du kom, vilken advokat du tilldelas, vilka handläggare på Migrationsverket som har hand om ditt ärende, vilken domare och vilka nämndemän som sitter i Migrationsdomstolen när ditt ärende kommer upp.

Redaktionen på sex personer har alla bidragit med en eller flera texter till boken. Sammanlagt innehåller den bidrag från 50 författare och illustratörer.

Boken belyser flera olika områden. Den börjar med redaktionens egna reflektioner över boken och över samhällets utveckling. Därefter redogörs det för hur lagar och regler änd-

Redaktörerna Karin Fridell Anter och Ingrid Eckerman.

rats sedan 2015 och vad som hände med alla flyktingar som kom till Sverige det året. I avsnittet om Afghanistan ges en bild av förhållandena i Afghanistan när det gäller ”återvändare”.

Det fjärde, tunga, avsnittet har titeln ”Den ihåliga rättsosäkerheten”. Ett långt kapitel beskriver hur hastigt instiftade lagar bidrog till ett stort godtycke, och undermåligheten i Migrationsverkets utredningar. Åldersbedömningarna, som var en viktig faktor i utredningen av ensamkommande barn och ungdomar, får svidande kritik. Systematiska fel mot konventionen om mänskliga rättigheter för hbtqi-personer, kristna och ateister beskrivs. Likaså begås systematiska fel mot barnkonventionen.

I avsnittet om effekterna av

den nya politiken fokuseras på de ensamkommandes psykiska ohälsa och självmorden i den gruppen samt det växande skuggsamhället.

Det avslutande avsnittet handlar om civilsamhällets stora engagemang, som fortfarande är stort. Här beskrivs insatser från etablerade organisationer, som Svenska kyrkan, Röda korset med flera, och från de nya rörelser som uppstod för att fylla nya behov, som facebookgruppen Stoppa utvisningarna till Afghanistan, Stöttepelaren – stödförening för ensamkommande barn och ungdomar och alla de frivilliga familjehemmen.

– Civilsamhället är mycket större och har gjort mycket mer än vad de flesta förstår, säger Karin Fridell Anter, som är

ordförande för föreningen Stöttepelaren. Ingen annanstans finns en så samlad berättelse om civilsamhällets insatser. På i stort sett varje ort i Sverige finns en grupp som lokalt arbetar med att stödja flyktingar.

Boken är tjock, 528 sidor. Ändå finns inte allt material med – en del fick man lägga som supplement på hemsidan onodigaflyktingkrisen.se. Vad är då syftet med boken?

– Den ursprungliga tanken var att samla sådant som redan var skrivet men endast publicerat på nätet. Det behövde komma i tryck för att i framtiden finnas tillgängligt på biblioteken och för forskningen, säger Ingrid Eckerman. Men sedan växte projektet, när vi fick pengar och fler hörde av sig för att lämna bidrag.

Vilka kommer då att läsa boken? Här är Karin och Ingrid eniga:

– Det blir inte många som kommer att läsa den från pärm till pärm. En av de få är vår sista korrekturläsare. Men vi hoppas att journalister och forskare kommer att läsa vissa delar av den. Civilsamhället vill nog gärna läsa om sig själva.

Karin och Ingrid hoppas dock att boken inte ska behöva vänta in framtiden för att bli läst.

– Vi hoppas att den kan leda till en rejäl debatt om vår lagstiftning och hur vi ser på flyktingar, inför valet 2022.

Boken har kallas för ”civilsamhällets vitbok”. Nu är civilsamhället engagerat i spridningen av boken. Lokala grupper förbereder boksläpp på fem orter i Sverige.

Carmen Sandiego

Den onödiga flyktingkrisen

Rättsosäkerheten, civilsamhället och flyktingarna 2015–2021

Red Ingrid Eckerman • Karin Fridell Anter

Migra förlag • Stöttepelaren

Om boken

Den onödiga flyktingkrisen – rättsosäkerheten, civilsamhället och flyktingarna 2015–2021.

Red. **Karin Fridell Anter** och **Ingrid Eckerman**.
Migra förlag och Stöttepelaren 2021.

Enklaste sättet att köpa boken är via boksläppen, eller på www.stottepelaren.se

Boksläpp

STOCKHOLM: Hanninge kulturhus, Handen måndag 25 okt kl 16–20

GÖTEBORG: Sjömanskyrkan söndag 31 okt kl 13–16

UMEÅ: Stadsbiblioteket Väven lördag 13 nov kl 13.30–15.30

LUND: Martas café, Stadsbiblioteket söndag 14 nov kl 13.30–16

NORRKÖPING: Vecka 47

www.onodigaflyktingkrisen.se

Socialistisk Politik vill avskaffa kapitalismens fåtalsmakt, där kortsiktig vinst för några få går före allt annat. Vi verkar för ett socialistiskt samhälle där storföretag, banker och naturresurser ska ägas gemensamt och skötas demokratiskt med hänsyn till de ekologiska ramarna naturen ger.

För att genomföra denna ekosocialistiska inriktning måste vi bygga ett samhälle med demokratisk och jämlik självförvaltning utan privilegier eller fallskärmsavtal. Bara en grundlig samhällsomvandling kan lösa planetens ödesfrågor: den globala uppvärmningen, miljöförstöringen, kriget och den extremt ojämna fördelningen av resurser mellan människor i världen. Vi har bara en planet – det kräver internationell solidaritet.

För att ta några steg mot detta idag krävs det enhet, sammanhållning och kamp för gemensamma intressen mellan alla delar av den breda arbetarklassen. Fackföreningarna måste vara demokratiska och slåss både för sina medlemmar och för dem som står utan jobb. Vi är feminister; sexism och förtryck av HBTQI-personer måste bekämpas. Vi är anti-rasister, bekämpar nationalism och högerextremism samt de imperialistiska kriget för olja och herravälde.

Socialistisk Politik är en socialistisk inspirationskälla, öppen för medlemmar i övriga vänstern. Socialistisk Politik är ansluten till Fjärde Internationalen som samlar socialister och revolutionärer på alla kontinenter.

Socialistisk Politik
Box 7043, 402 31 Göteborg
PlusGiro: 678168 – 6

www.socialistiskpolitik.se

E-post: socialistiskpolitik@gmail.com

Skype: **sp_sverige**

Socialistisk Politik's kampfond Pg. 39 69 1-1

Let's Go Crazy!

På tiden när lagringsutrymme i datorsystem var en bristvara hade många system datum som bara hanterade årtionden och som därför inte klarade av att hantera övergången mellan 99 och 100, eller 1999 och 2000. Detta gjorde att det krävdes intensivt arbete under nittioalets sista år för att klara övergången till ett nytt årtusende. Men milleniebuggen blev också ett tacksamt ämne för mediala spekulationer och hysteri och många räknade timmarna till nyårsnatten i spänd förväntan eller oro för vad som skulle ske. Men så hände (nästan) ingenting.

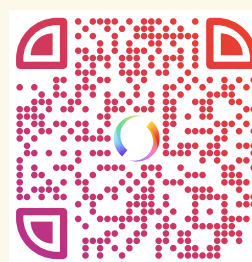
I det allmänna medvetandet har milleniebuggen därför blivit en symbol för överdriven och medialt uppskruvad oro, men det tekniska problemet som sådant var faktiskt högst reellt.

Högst reella är också de 2000 kronor som ni läsare samlat in. Tack för det: Tonight we gonna party like it's 1999!

Supporta Intis!
PG 67 82 72 – 6

SWISH: 123 539 30 53
Årets resultat hittills är

130 397:-

KAMPEN FORTSÄTTER I CHILE

Vår huvudtalare Journalisten **Sandra Trafilaf** besöker oss i Uppsala och berättar om situationen i Chile.

- ★ Politisk fångenskap, igår och idag - Prision Política, ayer y hoy.
- ★ Upproret den 18 oktober och dess inverkan på det politiska systemet i Chile - La Rebelion del 18 de octubre y su impacto en el sistema político de Chile.
- ★ Striderna för återtagandet av sitt territorium (Mapuche) - Las luchas por la recuperación de los territorios.

Onsdag 17 november kl 18.00
S:t Persgatan 22 på ABF, sal Vaksala
Musik och fika - Frivillig entré

ARRANGÖRER

Svensk-kubanska föreningen Uppsala, ABF, Amoar, PFF, Latinamerikagrupperna

STOCKHOLM

VI GLÖMMER ALDRIG KRISTALLNATTEN

MINNESMANIFESTATION
FÖR NAZISMENS OFFER

SERGELS TORG

9 NOVEMBER 2021 KL. 18.30

Arr: Ung Vänster Storstockholm

GE BORT EN PRENUMERATION PÅ INTERNATIONALEN!

Helår 365 kr Halvår 190 kr Kvartal 99 kr Månad 50 kr Autogiro 33 kr/mån

Min adress är: (Vänligen texta!)

Gåva – skicka tidningen till:

Namn:

Namn:

Adress:

Adress:

Postadress:

Postadress:

Telefon:

Telefon:

E-post:

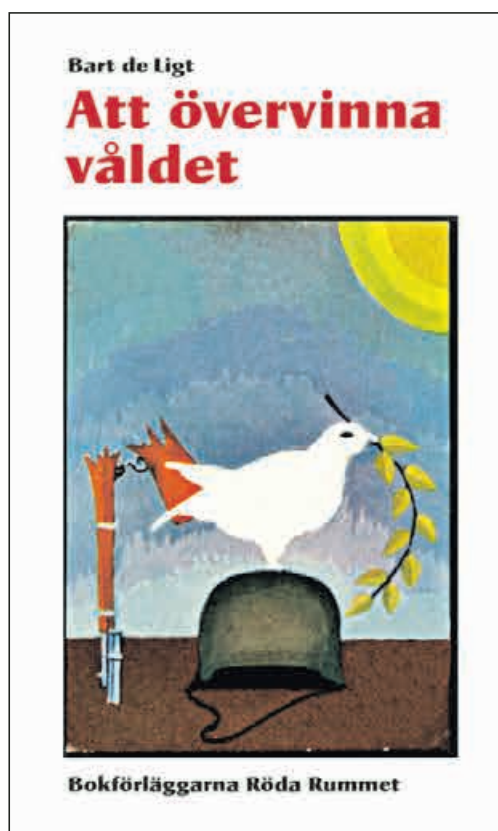
E-post:

Veckotidningen
Internationalen
Svarspost
Kundnummer:
20286936
402 31 Göteborg

Vill du inte klippa i tidningen? Ring 0722 48 87 46 eller eposta pren@Internationalen.se

FRED PÅ JORDEN

Bart deLigt skrev boken *Att övervinna våldet* när kriget i Spanien pågick för fullt och när Japan hade angripit Kina. Han behandlar de då aktuella frågorna, som debatten om sanktioner mot Italien efter anfallet på Etiopien. I första hand argumenterar han för hur olika former av icke-våldskamp hade kunnat föras. Han diskuterar hur man skulle kunna möta hoten från Tyskland och Japan.

Han dömer efter en ordentlig genomgång ut Nationernas Förbund som verktyg för att nå fred. Hans ständiga uppmaning kan sammanfattas så här: *Lita inte på någon regering – bara på vår egen organisering!*

Vi får en historielektion som börjar i stenåldern och går fram till modern tid. de Ligt hade troligen läst det mesta av vad historiker, sociologer, psykologer, religiösa och politiska tänkare skrivit om kriget. Han resonerar kring vilka negativa

men också positiva effekter kriget kan ha haft genom historien och varför det har kommit att bli enbart skadligt.

Vi får en entusiastisk men inte okritisk framställning av Gandhi och den indiska befrielsekampen mot engelsmännen. Han skildrar kolonialismen med exempel från flera världsdelar och han beskriver hur militarism och imperialism är oskiljaktiga delar av kapitalismen. För de Ligt måste kampen för fred – om den ska lyckas – vara en del av kampen för omvandling av samhället. Att övervinna våldet är att övervinna kapitalismen.

Det sista kapitlet i boken heter *Vänta inte till elfte timmen!* Så kunde man säga på den tiden då länder förklarade krig. Nu är det annorlunda. Det Sverige som förklarade sig neutralt och höll sig utanför både första och andra världskriget blev nu, i vår tid, krigförande part i Afghanistan och Irak.

Åke Eriksson, förlagsredaktör

FRED MED JORDEN

Iboken *Ställ om! För en ekologisk socialism* medverkar Richard Smith – ekonomhistoriker från USA, den belgiske agronomen och debattören Daniel Tanuro, den brasilianske sociologen och filosofen Michael Löwy, Pat Devine – politisk ekonom från Storbritannien, norrmannen Asbjørn Wahl – ledare för alliansen ”For velferdsstaten” och rådgivare i Norges största fackförening Fagforbundet, Nathalie Guay från Québec och internationellt ansvarig i fackföreningen CSN, den svenske bilarbetaren Lars Henriksson som bland annat skrivit boken ”Slutkört” samt det före detta språkröret för Miljöpartiet Birger Schlaug. Det är en spännande blandning av författare och vinklar på ämnet. Några

kanske kan upplevas som lite mer svårtillgängliga, men jag tror att det är värt mödan att läsa dem. En av bokens styrkor är just dess bredd. Det finns skillnader. Men även den gamle miljöpartisten Birger Schlaug – vars blogg jag för övrigt ofta uppskattar – menar att ”problemet heter kapitalism” eftersom ”en kapitalism utan tillväxt är en kapitalism i kris, Så är det”. Samtidigt sätter Schlaug – till skillnad från Asbjørn Wahl – inte något hopp till fackföreningsrörelsen när det gäller den nödvändiga omställningen. I boken beskrivs och kritiserar olika uttryck för det kapitalistiska systemets oförmåga på ett mycket konkret sätt och några av författarna skissar på hur ett alternativt ekosocialistiskt samhälle skulle kunna se ut. Det handlar inte om

beskrivningar av något idealt lyckorike, och de hittillsvarande erfarenheterna av ”socialism” i öststaterna får en mycket hård kritik. Begrepp inom marxismen diskuteras och ifrågasätts också, som när Löwy kritiserar den tidigare ”tesen om produktivkrafternas neutralitet”.

Anders Fraurud,
Bloggen Pepprat Rödgrönt

BOKFÖRLÄGGARNA RÖDA RUMMET ERBJUDER BÅDA DESSA BÖCKER
+ TIDSSIGNAL NR 12 (TEMA KRIG OCH FRED)
TILL PAKETPRISET:

240 KRONOR,
INKLUSIVE PORTO

SÄTT IN PENGARNA PÅ PG 78 19 17-0
ELLER SWISHA 123 478 34 03

SKRIV 2+ I MEDDELANDET OCH
GLÖM INTE SKRIVA NAMN OCH ADRESS!

